

Tyksin Seniorien taidematka Helsinkiin 10.11.2016

Erinomaisesti järjestetylle matkalle osallistui täysi bussillinen senioreja. Menomatalla Helsinkiin varmistettiin aamukahvilla ja sämpylällä osallistujien jaksaminen. Bussi kuljetti kaikkiin kohteisiin ovelta ovelle, mitä loskaisessa ja sateisessa kaupungissa osasi todella arvostaa.

Ensimmäinen kohde oli Ateneumissa esillä oleva italialaisen Amedeo Modiglianin näyttely. Opastetulla kierroksella tutustuimme paitsi taiteilijaan ja hänen tuotantoonsa, myös Pariisin taiteilijaelämään 1900-luvun alussa. Modiglianin töissä ominaisia piirteitä ovat mallien mantelinmuotoiset silmät ja venytetyt raajat. Teoksissa aistii tiettyä surumielisyyttä ja taiteilijan omaperäisiä ja kätkeytyjä ajatuksia. Modiglianin ura kesti vain viitisentoista vuotta, mutta hän ehti maalata yli 400 teosta ja tehdä lukuisia piirroksia. Taiteilija kuoli 35-vuotiaana tuberkuloosiin. Hän oli pitänyt vain yhden näyttelyn ja oli täysin varaton. Nyt hän on maailman kiinnostavimpia ja kalleimpia taiteilijoita.

Ostrobotnian talo eli Helsingin yliopiston pohjalaisten osakuntien talo Kansallismuseon vieressä osoitettiin paitsi erinomaiseksi lounaspaikaksi myös kiinnostavaksi tutustumiskohteeksi jo rakennuksena ja historiansa vuoksi. Lounas tarjottiin talon juhlasalissa, jonka seinillä ovat nähtävissä muiden muassa Chydeniuksen, Snellmanin ja Topeliuksen muotokuvat.

Moni tietää taiteilijatarinoistaan kuulun ravintola Eliten olemassaolon, mutta harva tietää, että se sijaitsee Reitzin säätiön omistamassa talossa ja että ravintolan tähän taloon muuttamisen edellytyksenä oli sen edessä olevan Mika Waltarin puiston perustaminen. Rakennus on valmistunut vuonna 1938 ja edustaa lähes tyyli puhdasta kansainvälistä funktionalismia. Sen rakennutti Lauri Reitz, aikanaan merkittävä pääkaupunkiseudun suurgrynderi. Rakennuksen seitsemännessä kerroksessa on museoksi muutettu aiempi Reitzien koti, jossa ovat nyt nähtävänä Lauri Reitzin itse

keräämät antiikkikello-, antiikkihopea-, posliiniesine- ja maalauskokoelmat ja niiden lisäksi testamenttimääräyksellä perustetun Lauri ja Lasse Reitzin säätiön myöhemmin hankkimat teokset. Osaavan opastuksen myötä tutustuimme monipuolisen kokoelman harvinaisiin aarteisiin. Uusimpana hankintana ihastutti tulijoita vieraskirjan yläpuolelle sijoitettu Helene Schjerfbeckin teos Sitruunoita visakoiivukulhossa. Työ on vähän aikaa sitten ostettu ulkomailta takaisin Suomeen.

Kansallisteatterin toista sataa vuotta vanhaan graniittilinnaan saimme tutustua suomalaisen teatterihistorian myötä. Talon rakentamisesta, sen perustamisesta ja betonin käytöstä voisivat nykyiset rakentajat ottaa oppia, oli yhteinen näkemys. Tämä kivinen linna lepää entiseen suoalueeseen upotettujen puupaalujen päällä. Ongelmia kantavuudessa alkoi ilmetä vasta 1950-luvulla tehtyjen betonivahvistusten jälkeen. Samaan aikaan rakennuksen sisäosat modernisoitiin ajan hengen mukaisiksi. Alkuperäinen jugend-tyyli on sittemmin palautettu, joskin osa vanhoista kattomaalauksista on edelleen piilossa modernisoinnin jäljiltä ja esimerkiksi naulakkoaulaan on jätetty 50-luvun valaisimet. Teatterissa kävijä ehtii harvoin tutustua runsaaseen muotokuva-aarteistoon tai teatterin pääaulan seinässä tai teatterisalin katossa oleviin maalauksiin. Nämä kaikki kertovat osaltaan Kansallisteatterin, sen näyttelijöiden ja näytösten sekä itsenäistyvän Suomen historiaa. Innostava opas vei kiinnostuneet kuulijansa tutustumaan myös paitsi aitoihin ja presidentin lämpiöön, myös yläkatsomoon, jonne alkuvuosina myytiin yksinkertaisemmalla istuimille halvalla lippuja köyhemmille kansanosille ja jonka tienoilla teatterin kummitus liikkuu.

Teatterikahvien jälkeen palasimme täyteläisen taidepäivän jälkeen Turkuun. Monet kiitokset järjestäjille!

Teksti **Anu Alanen**

Kuvat **Heimo Kumlander**

Kansallisteatterin taideaarteet

TYKSin seniorit kävivät Helsinki-retkellään tutustumassa myös Kansallisteatterin taideaarteisiin. Teatterin runsaan muotokuva-aarteiston tekijäniminä on jopa kultakauden taiteilijoita Albert Edelfeltistä Juho Rissaseen.

Minulla oli ilo valottaa innokkaalle ryhmälle Suomalaisen teatterin tarinaa aina vanhasta Arkadiasta

Rautatien torin jugendlinnaan Suomen Kansallisteatteriksi. Pehdyimme niin Suomalaisen teatterin perustamiseen toukokuussa 1872 kuin upiuuden Suomen Kansallisteatterin. avajaisiin 9.4.1902

Ryhmä sai kuulla ikimuistoisista avajaisista, joissa Aleksis Kiven Lea-näytelmän nimiroolissa vieraili Ida Aalberg. Robert Kajanus puolestaan johti Jean Sibeliuksen Tulen synnyn kantaesityksen 300-päisen mieskuoron täyttäessä laulullaan 1000-paikkaisen salin.

Oopperalaulajattaret Emmy Strömer-Achté ja Ida Basilier johdattivat muotokuviansa myötä kurkistamaan myös Suomalaisen teatterin lauluosaston, Suomalaisen oopperan, loistovuosiin.

Perustajiensa Kaarlo ja Emilie Bergbomin elämänmittaisen työpanoksen turvin Suomalainen teatteri selätti niin kielitaistelut, taloudelliset vaikeudet kuin kulloisenkin ajan poliittiset kuohunnat. Ryhmä sai kuulla otteen Emilie-sisaren kirjeestä: ”Merkillisiä ovat kuitenkin nuo fennomaanit. --- Tuskin lienee missään maassa heidän vertaisiaan kestävässä sitkeydessä. Jumala siunatkoon heidän lujaa luottamustansa!”

Toivotan TYKSin senioreille kaunista tulevaa joulua,

Kirjoittaja **Katariina Pyrrö**
Kansallisteatterin tuotannon assistentti

Kuvassa Katariina Purrö

Kuvat **Heimo Kumlander**

